

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 4 popoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi deljaki naj se pošiljajo uredništvu lista Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim povištvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Največja značka: Za celo leto K 24—
Za pol leta 12—
Za tri mesece 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 v. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 v. Oglasi v tisku lista do pet vrst K 20— vsaka nadaljna vrsta 2—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v pravi list. Plačuje se izključno le v Trstu. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilni račun št. 841.652.

V srednji Galiciji se boji nadaljujejo. - Ob Prutu mir. - Umikanje Rusov pri Kielcah.

Odbiti ruski napadi pri Szawlah in ob Dubisi. - Pri Šavdinu tekem artiljerijskega boja uničen en ruski konjeniški polk. Hudi boji na raznih delih francoske fronte. - Med Mozo in Mozelo artiljerijski boji.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 22. (Kor.) Uradno se objavlja: 22. maja popoldne.
V srednji Galiciji se nadaljujejo boji. Zavezniki so dosedaj pridobili ozemlje obdržali kljub vsem ruskim protinapadom. V počasni napredujočem napadu se pridobiva vsak dan na prostoru.
Ob Prutu vlada v splošnem mir. Pri Bojanu, vzhodno Černovic, se je izjalovil pokuš sovražnika, da bi prispel na južni breg, ob težkih izgubah za nasprotnika.
V pogorju pri Kielcah se je sovražnik po trdovratnih bojih zopet umeknil v severovzhodni smeri.
Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 22. (Kor.) Veliki glavni stan, 22. maja:
Vzhodno bojišče.
Zapadno Vindave, v pokrajini Šavdiny, je prišlo do artiljerijskih bojev, pri čemer je bil uničen en polk ruske usrske konjeniške brigade. Pri Szawlah in ob Dubisi so bili odbiti posamezni ruski nočni napadi. Število njetnikov iz bojev vzhodno Podubisa je naraslo za 300.
Jugovzhodno bojišče.
Nobenih bistvenih izprememb.
Vrhovno armadno vodstvo.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 22. (Kor.) Veliki glavni stan, 22. maja:
Zapadno bojišče.
Med cesto Estairs—La Bassee—Arras je prišlo vnovič do spopadov.
Jugozapadno Neuve Chapelle so bili v različnih časih izvršeni angleški delni napadi odbiti. Pri tem je bilo ujetih več drugokolezov in Angležev. Dalje južno, pri Givenchy, se boj še nadaljuje.
Francoski napadi, ki so bili izvršeni včeraj zvečer proti naši postojanki na Loretski višini pri Abtainu in pri Neuville, so se večidel že razbili v našem ognju. Nadaljni pomoni francoski napad severno Abtaina je prispel v naše järke. Boj se tamkaj še vrši.
Na ostali fronti so se vršili na različnih mestih in artiljerijski boji, posebno med Mozo in Mozelo.
Jugozapadno Lilla in v Argonih se je posluževal sovražnik min s strupenimi plini.
Vrhovno armadno vodstvo.

Blokada angleškega vodovja.

ROTTERDAM, 21. (Kor.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča iz Londona: Ribski parnik »Cornelien« se je potopil šestdeset milj od Wicka.
Ribski parnik »Crimond« iz Olberdeena je bil 19. maja po nekem podmorskem čolnu potopljen petdeset milj jugozapadno Foerskih otokov. Posadka je rešena. Švedski parnik »Indiania«, ki je bil na poti od New - Yorka v Gothenburg, je bil odpravljen v Leyd.

Protinemiški izgredi na Angleškem.
LONDON, 21. (Kor.) Kakor poročajo »Daily News«, je bil pred policijsko sodišče postavljen nek vojak, ki je bil pri zadnjih izgredih proti Nemcem pokradel obleke in druge stvari v vrednosti 2000 funtov.

PODLISTEK GREŠNICE.

Poman. — Francoski spisal Xavier de Montépin
Po eni uri je prišel potem mesar, nato pek, za njim podajalka sadja, potem premogar itd. Ko je zapel zvonec, se je Pivoine zdrnila, kajti naznanjal je prihod novega upnika, in nov neljub prizor.
Čudila se je pa zelo, da jej Fra Diavolo ni ponudil denarja. Ker je pa vedno le molčal in molčal, je rajši prenašala vse, kot pa da bi ga bila prosila.
Ko je Pivoine prihodnji teden prišla v gledališče, so jo poklicali k blagajniku in le-ta jej je povedal, da je osem upnikov sodnijski zaseglo njeno skromno plačo.
Tako je minilo že štirinajst dni. Prišel je čas, da bilo treba plačati stanovanje. Hišna lastnica, ki so jo posvarili z oficijozno namizilajem, je bila neizprosna, in ko

Gibanje angleškega delavstva.

LONDON, 21. (Kor.) »Daily Mail« poroča: Strojni delavci glasgovskih tovarn se branijo delati s člani Zitičen Traniings Sors pri izdelovanju municije ter zahtevajo, da se pritegnejo samo izučeni delavci.

Neutrlnost in neodvisnost Švedske.

STOCKHOLM, 22. (Kor.) Jutranji listi objavljajo neko londonsko brzojavko, po kateri je državni podtajnik vnanjega urada na neko vprašanje v spodnji zbornici sporočil, da so zastopniki Velike Britanije, Francije in Rusije avgusta meseca 1914. izjavili, da bodo te dežele spoštovale in garantirale nevtalnost in neodvisnost Švedske, dokler bo le-ta ostala nevtalna.

»Sverska Telegram Byran« je pooblašena potrditi, da je podala tako izjavo tudi Nemčija, ne da bi vezala to izjavo na kakšne pogoje.

Japonski parlament.

LONDON, 21. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Tokija: Izvanredno zasedanje parlamenta se je otvorilo.
Prestolni govor ima čisto formalen značaj. Opozicija pripravlja izjavo glede vnanje politike vlade.

Vojna Turčije proti tresporetazumu. Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 21. (Kor.) Poročilo glavnega stana pravi:
Na dardanelski fronti je izvršil sovražnik okoli poldnevi od 19. na 20. maja napad na naše drsno krilo. ki pa se je izjalovil ob našem protinapadu. Istotako so bili ob izgubah za sovražnika odbiti napadi na naše središče in levo krilo. Na divjem begu je pustil sovražnik 80 mrtvih v strelskih jarkih.
Čez dan ni prišlo v tem delu do nobenega napada. Le eden naših letalcev je vrzel z uspehom bombe na sovražnika. Ena je padla na neko veliko transportno ladjo.

Pri Seddih Bahru so poskušali zavezniški pod zaščito svojih ladij napade na naše levo krilo, ki pa so se izjalovili. Zvezne čete smo pregnali z bajonetnim protinapadom.
Ob vrodu v Dardanele se nahajajoče sovražne ladje so poskušale s srditim ognjem krili brezuspešno ofenzivo proti našemu levemu krilu. Toda naše prednje anatolske baterije so odgovarjale z uspehom na ogenj sovražnih ladij, od katerih ste bili dve ponovno zadeli.

Na ostalih bojiščih ničesar novega.

Položaj v Italiji. Odločilni ministrski svet.

ŽENEVA, 21. (Kor.) »Journal de Geneve« poroča iz Rima: Po današnji seji senata se je vršil ministrski svet, da sklene odločitev o vojni napovedi.
Incident z italijanskim veleposlanikom v Rimu.
BERLIN, 21. (Kor.) (Zakasnelo). Wolf-fov urad poroča:
Ko je včeraj zvečer italijanski veleposlanik zapustil poslatništvo, je skočil iz majhne gručve večina iz žensk in otrok obstoječih pred poslatištvom se zbirajočih radovednežev, neki nedorastel fant za

je potekel rok, določen za sodno postopanje, je bila Pivoine pregnana iz svojega stanovanja in na dražbi prodano njeno pohištvo in skoraj vsa garderoba.
Vsa zatopljena v solzah je prišla torej Pivoine k Fra Diavolu, da bi stanovala pri njem. Ze večkrat je izrazila željo, da bi si ogledala, kajti njegov atelje, toda vedno je imel kak izgovor, da je odgovdil njen poset.
Ne moremo popisati, kako bridek vtis je napravila na Pivoine ubožnost, ki je vladala v Fra Diavolovem ateljeju. Prestarila se je prihodnosti, kajti uvidela je, da jo čaka neizogibno ubožstvo, če navede svojo usodo na usodo Fra Diavolovo. Prizadevala si je pa, da prežene te mišne misli. Pravila si je, da ljubi Fra Diavola, da ga iskreno ljubi in da ga bo večno ljubila. Mislija je na izrabljeni in abotni rek, ki ga je vzdihoval že vsak med nami v svojem življenju: »Ena koča in eno srce!« in promatrala ga je z vseh gladiš.

Končno je ponavljala venomer lepi izrek Berangerjev: »Kako dobro se človek

počuti v dvajsetem letu v podstrešni sobici!«
Toda pela ga je samo z ustnicami, ne pa s srcem.
V ostalem pa je Pivoine prihod v atelje popolnoma preobrnil slikarjevo življenje. Najprej je morala odsloviti svojega vselega in zvestega mešalca barev, ubogega Olibrija, kajti preživljati ga ni mogel več, dajati mu ni mogel niti kruha in si ra več. Nato je uvidel, da je prispiljen v svojo veliko žalost opustiti svoje navadno lenarjenje in brezskrbnost in pridno delati. Ker ni imel drugega boljšega dela, je moral slikati zasloni za peči, ki jih je naročil pri njem neki trgovec v ulici Saint Martin.

Skromni znesek, ki ga je dobil za to nehalno delo, v zvezi z onim, kar je ostalo Pivoine po odtegljajih za upnika od njene plače v gledališču, je izpočetka zadostovalo, da sta se preživljala skromno in ubožno.

Zal pa je Pivoine dobila nekega dne pismo od ravnatelja gledališča Bobino, v katerem jej je naznanjal le-ta, da »Madei-

odprti avtomobil poslanika in mu zbil klobuk raz glavo, ne da bi ranil poslanika samega. Neki gospod iz občinstva je takoj zgrabil mladiča in mu jih pošteno naštel, še predno ga je izročil policiji.

Državni kancelar je takoj, ko je zvedel za dogodek, še istega večera izrekel poslaniku potom svojega adjutanta živahno obžalovanje radi dogodka. Tudi državni tajnik za zunanje zadeve je poslal poslaniku pismeno opravičjenje.

Austrijski in nemški poslanik pri Sonninu.

RIM, 22. (Kor.) (Agenzia Stefani). — »Tribuna« poroča: Nemški poslanik knez Biliow je obiskal danes popoldne vnanjega ministra Sonnina. Obisk je trajal trideset ur. Tudi avstroogrski poslanik baron Macchio je bil sprejet od Sonnina.

Izgredi v Italiji proti c. in kr. zastopstvenim oblastim.

DUNAJ, 22. (Kor.) »Fremdenblatt« piše: Glasom poročila c. in kr. zastopstvenih oblasti v Italiji so bile te v zadnjem času predmetom cele vrste izgredov od strani prebivalstva. Najmarkantnejši slučaji do 16. maja so sledeči:

Dne 13. maja so demonstracije v Genovi s kamenjem pobili okna uradnega lokala generalnega konzula.

Dne 14. maja so v Boriju demonstracije s kamenjem napadli uradni lokal c. in kr. konzulata, pri tem razbili skoro vse šipe in so zadeli tudi grb.

Istega dne so demonstracije v Catani s črnim omazali grb c. in kr. vicekonzula.

Razum tega je v Brindisiju istega dne na gerenta c. in kr. vicekonzula, povodom neke službene poti, pred Circolo citadno neka skupina višjemu stanu pripadajočih oseb rovela na prostak način.

Končno so dne 14. maja v Molfetti demonstracije s kamenjem in tintniki obmetavali uradni lokal in grb c. in kr. vicekonzula.

Dne 15. maja se je v Molfetti ponavljalo metanje kamena in tintnikov proti uradnemu lokalu in grbu c. in kr. vicekonzulata. Tem povodom so demonstracije tudi po lestvi sneli grb in zastavin drog ter ju nadomestili z italijansko zastavo, so nosili avstro - ogrski grb v triumfu po cestah mesta in ga slednjič vrgli v morje.

Dne 15. maja so v Brindisiju metali tintnike proti grbu c. in kr. vicekonzulata ter razbili eno šipo uradnega lokala.

Dne 16. maja so v Jakinu povodom neke demonstracije metali kamene proti c. in kr. konzulatu.

Konstatiramo ta dejstva, ki ne potrebujejo dodatnih manifestacij na Dunaju.

DUNAJ, 22. (Kor.) Sinoči so se obnovile patrijolične manifestacije pred vojnim ministertvom, nemškim konzulatom in pred spomenikom Deutschmeisterov.

Razburjenje o hrvatski javnosti radi Italije.

ZAGREB, 22. (Kor.) Vseh slojev hrvatske javnosti se je polatilo silno ogorčenje nad nezvestobo in drugimi zahtevami Italije napram monarhiji. Tako o prebivalstvu kakor v vseh političnih krogih je ogorčenje nad tem vsesplošno. Razpoloženje se z vsjo jasnostjo zrcali v hrvatskem časopisu, ki brez izjeme in brez strankarske razlike s plametičnim navdušenjem pozdravlja misel vojne proti Italiji ter naglašja železno odločnost Hrvatov in

Jugoslovanov habsburške monarhije, brani s svojo krvjo teritorialno integriteto Avstro - Ogrske.

Navdušenje za vojno in preganjanje nevtalstov.

RIM, 21. (Kor.) V prizadevanju, da bi širše kroge ljudstva navdušili za vojno, je začela večina italijanskega časopisja že delovati s potvarjanjem vojne slike; to časopisje navaja trikrat večje številke o italijanskih bojnih silah, kakor odgovarjajo resnici in proslavlja že za predjem italijanske vojne priprave in strateški talenti generalov, ter deluje z izmišljenimi revoltami v Avstriji in s političnimi zapletljaji.

Pri vsej zadovoljnosti republikanskih in radikalnih krogov s sklepi takozvanega konservativnega ministra Salandre, jim mrzi dejstvo, da se v Sonninovi brzojavki dunajskemu poslaniku (Zelena knjiga, stran 43) priznava Avstro-Ogrski in s tem Nemčiji popolna akcijska svoboda, ako Avstrija takoj izroči ona ozemlja, ki jih ima odstopiti Italiji. V tem vidijo »po pravici ovržene vse posledice idealizma, pravičnosti in narodnostnega načela, s katerimi skuša Salandra prikriti pravi značaj italijanske vojne grožnje in s katerimi naj bi se, pokazuje na Belgijo, Srbijo in Crnogoro, napravila vojna popularna. Ustrezajoč zistemu javnega in privatnega ustrahovanja, s katerim se je posrečilo večino parlamentarcev, ki je bila še pretekli teden vojnim pustolovščinam odločno nenaklonjena, pripraviti do tega, da je glasovala za vojno polnomoč, ustrezajoč temu zistemu, se je pričel v Rimu pravi lov na onih 75 poslancev, ki so sanji imeli toliko razuma in poguma, da so vojno polnomoč odklonili. Dosedanji voditelji nevtalističnega gibanja kakor Bertolini, Peano, Schanzer in Cirmeri so hoteli izjavljati, da so glasovali za vojno polnomoč, samo 48 socialistov se upa javno priznavati, da so glasovali proti, dočim se ostalih 27 mesečanskih poslancev skriva. Tudi v senatu jih je bilo malo, ki so ostali zvesti svojemu dosedanjemu nevtalističnemu prepričanju.

Pariz v italijanskih zastavah.

PARIZ, 21. (Kor.) Mesto se je okrasilo z italijanskimi zastavami. Tukajšnja italijanska kolonija je položila ob Strassburškem kipu venec.

Smrt ruskega admirala.

PETROGRAD, 21. (Kor.) (Petro. brzojavna agentura.) Poveljni brodovja v baltičkem morju, admiral pl. Essen, je včeraj v bolnici v Revalu umrl na pljučnici.

Položaj nevtalnih držav.

Osrednje glasilo nizozemske socialne demokracije, »Het Volk« piše v obsežni polmiki z vojno stranko na Nizozemskem o položaju nevtalnih evropskih držav, posebno Nizozemske, in njegova izvajanja so tudi za nas zelo poučna.
»Het Volk« izraža najprej svoje ogorčenje zaradi ptoptive »Lusitanije« in se vprašuje: »Kaj sedaj? Ali imajo nevtalne države kako nalogo napram grozotam, ki jih gledajo križemrok?«
To vprašanje je tem akutnejše, ker se je nedeljski »Telegraaf« obrnil na Pivoine s pozivom, naj bi ne gledala več križemrok, kar se vrši okoli nje.

Te besede so bile napisane v trenutku prvega navalna ogorčenja in morda niti ni-

so bile natančno premišljene.

Vse navdušenje »Telegraafa« bi se dalo zavrniti z eno samo kretinjo, ko bi ta list ne bil v zadnem času glasilo ljudi, ki delajo na Nizozemskem razpoloženje za stvaritev »armade enega milijona vojakov.« — »Mi imamo« — piše »Telegraaf« — »armado 300.000 mož in 60.000 nadaljnjih v starosti sposobni za orožje. Toda poleg tega je bilo stotisoče za orožje sposobnih mož izpuščenih. Tudi ti se morajo sedaj priučiti vojaškemu rokodelstvu. Nizozemska se bo morala odločiti, ali naj se za svojo svobodo bojuje na strani Angleške, Francoske in Belgije, ali pa naj vzame nase nemški jarem.«

Ta vojni članek po potopitvi »Lusitanije« ni pisan v trenutnem razpoloženju, temveč je izraz pomisli: Ako hočemo ohraniti svojo samostojnost, se moramo boriti proti Nemčiji, in to čim preje, tem bolje. — Na Nizozemskem je struja, ki bi pozdravljala z veseljem, ako bi prišlo do vojne z Nemčijo. To dokazuje opozarjanja na »armado enega milijona«, kakor tudi agitacije za splošno oboroženje s trditvijo, da Nizozemska tako čez noč dobi popolnoma demokratično, torej tudi socialistično ljudsko vojsko.

Za vso to agitacijo — piše »Het Volk« — se skriva prizadevanje, potegniti tudi Nizozemsko v ogromno vojno svetovnih držav. Na katero stran bi se postavila, je jasno za vsakogar. Simpatije največjega dela našega prebivalstva so na strani onustošene in »sestradane« Belgije. »Telegraaf« pa je mnenja, da naša neodvisnost stoji in pada s porazom ali zmago Nemčije. Časopis, ki je navdan s tem prepričanjem, ki z navdušenjem govori »o naših klasičnih tleh svobode, dožene s krvjo naših očetov«, ki se navdušuje za potrošitev naše armade in končno zahteva od vlade dejanj — tak časopis samo podpira vojno navdušenje.

Napram temu smo prisiljeni poudarjati kar najodločneje svoje stališče. Mi zahtevamo ohranitev nevtalnosti in se upiramo vsakemu prizadevanju, ki gre za ojačenje armade. Abotna je misel, da bi bila neodvisnost Nizozemske odvisna od zmage ali poraza Nemčije. So pa važnejša druga vprašanja. Ako pred sklepom miru ne vstane nova sila, ki bi soodločevala o mirovni pogojih, pojde brez ozira na to, kdo zmaga, za glavo nevtalnih držav in to v prvi vrsti tistih, ki imajo po svojem položaju, po svojih kolonijah itd. pomen za svetovno politiko. In Holandska s svojimi pristanišči v Severnem morju in svojimi indijskimi kolonijami bi pač ne spadala k tistim deželam, ki bi mogle računati na to, da bi pozabili nanjo v novi dobi imperijalističnega razvoja. Po vojni pač nastopi imperijalizem nov triumfalni pohod po svetu in vojna med Nemčijo in Angleško izbruhne za vlado nad svetom šele v vsej svoji besnosti za vsak kočček zemlje, kjer bo mogoče dobiti moči ali bogastva, in ali bo tedaj v boju takih velikih konkurentov mogla Nizozemska ohraniti svoje dosedanje izolirano stališče?!

Kdor — piše »Het Volk« — polaga važnost na neodvisnost narodov, ne samo Nizozemske, temveč vseh narodov, ki hočejo živeti lasno življenje in hočejo sami odločevati v svoji usodi — mora ohraniti objektivnost v tej vojni. Ta se ne sme samega strahu pred nemškim impe-

bilo žalostno, da je vsak večer morala oblačiti oni ponarejeni lišp, ki ga je že nosilo več generacij koristnih pred njo in ki je le grdil krasne oblike njenega telesa!

In da so bile te njene muke še popolnejše, je začel Fra Diavolo postajati strahovito ljubosumen.

Spremljal je Pivoine povsod in jo je stražil z Argovimi očmi.

Vsako popoldne in vsak večer jo je pričakoval pred izhodom iz gledališča, in če je hotela nesreča, da je ubogo dekle prišlo iz gledališča v spremstvu kakega moškega, kakega statista ali člana orkestra, ali če se je zakesnala za nekaj minut, jo je preobkladal s prav tako nepravilnimi kakor silovitimi očitaji, jej je dajal najsirovejša in najgrša imena ter jej je celo grozil, da jo ubije.

In vkljub temu, morda ravno zato, je Pivoine ljubila Fra Diavola, dočim je bila indiferentna napram Virgilu in prav tako tudi napram Arzenu.

O žena, ti živa uganka! Kdo te kedaj spozna, kdo more odkriti skrivnosti tvoje srca?

rijalizmom zatekati pod okrilje angleškega imperijalizma. Ali je tu zajamčena svoboda slabih narodov?

Za vsakega Nizozemca, ki hoče ostati na „klasičnih tleh svobode“, je zato edino geslo: boj proti imperijalizmu, pa naj prihaja odkoderkoli. In prav ta objektivnost v današnji vojni nam daje priložnost, vzbuhati pcvosod, tudi v vojnojoči se državi, prepričanje, da se taka vojna ne sme pomeviti več, kakor tudi na obeh straneh fronte delovati na to, da se sklene mir.

Protinemiško mišljenje, ki vlada v naši državi, je vzrastle iz našega nagnjenja k civilizaciji in iz odpora proti barbarstvu. Tej zvestobi napram civilizaciji pa bi napravili zelo slabo uslugo, ko bi sami vmešali v vojno. Nasprotno pa storimo veliko zanj, če vse sile, s katerimi razpolagamo, posvetimo onemogočenju bodoče evropske vojne.

Spominičica na grob Matku Mandiču.

Umrli je mož znanjen,
Našel jeklenih, neomajen,
Otalaj ni ga solčni žar,
Noben ga zmaljal ni vihar.

Cvetoči majnik, najlepši, najkrajši mesec v letu; čas, v katerem se narava prebujala iz zimskega mrtvila in se odevlje v zeleno-pisano obleko, ki na človeka tako osrečuje in blagodejno vpliva; zlata doba,

„ko vsa narava klije
in se odeva v cvetje,
ko se razlega petje
in sreča v srcih sije“ —

— ta krasni, venčani majnik prinesel nam je letos tužen dan in natrosil v naša srca namesto dehtečih cvetke radosti in veselja, vodo listje — grenkosti in jada.

„Edinost“ od petka, 14. majnika nam je prinesla pretresljivo, pretužno vest, da je hrvatskemu in slovenskemu narodu premil njegov najzvestejši, najdelavnejši in najljubeznivejši sin — Matko Mandič. Zahleto nam je srce v jadni boli, struna žalosti in tuge je turobno zabrnela, duša nam je zaplakala in topila se v britkih solzah.

— Bil je krasen nedeljski dan — 16. majnika. — Nebo jasno in čisto, kakor nežna, modrooka spominčica ob bistrem potoku; solnce je blagodejno sijalo na krasno, z dehtečim cvetjem odeto naravo; povsod v naravi radost in veselje, a v srcih Slovencev in Hrvatov teh pokrajin nepopisna tuga zaradi izgube moža, ki je bil po srcu in vesti, po svojem značaju in nesebičnosti — prava slika uzor — moža in poštenjaka, bil jasno zrcalo čistega rodoljublja in požrtvovalne ljubavi do roda, čegar udani sin je ostal neomajen do svojega zadnjega zdihljaja.

Zaradi teh dičnih vrtilj in je celokupni narod hrvatsko - slovenski ljubil in spoštoval in naravno je torej, da

„vsi so prišli, vsi so prišli
se od njega posloviti.“ —

Počasi, polagoma ter resno in svečano so se grmadile silne, za te čase in razmere neverjetno silne množice občinstva, ki je mirno in dostojanstveno čakalo pred hišo žalosti, kedaj dvignejo zemске ostanke ljubljene sina naroda, da jih ponesejo k zadnjemu počitku:

„na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nevdramno spanje.“

Saj od udarcev viharja v življenju je bil zares pokoja potreben, dasi bi bil še rad delal za ljubljani rod in je neizmerno hrepenel pozdraviti

„zlato zvezdo srečnih dni.“

Toda narava je neumljena; ko nastopa doba njenih pravic in zahtev, neizprosno tirja svoj tribut.

MLADE trupe nedolžnih otročičev „cvetočega lica
cvetočih se let“

so se začele pomikati in otvarjati tužni sprevod.

Z nežno cvetko hvalečnosti v svojih srcih in globoko bolest na licih, stopali so tiho in žalostno pred krsto onega, ki je bil med prvoborci najbolj delaven in navdušen za to, da se njej odprejo sope v ljubem maternem jeziku.

Tej ljubki in dični skupini našega naračaja, ki

„v potrtih srcih up budi“,

tež zali, mladi četi, sledilo je impozantno število slovensko - hrvatskega naroda, ki je prišel k pogrebu svojega zvesto - udarčega a junakega sina, da mu izroči zadnji, prisrčen pozdrav svojih hvaležnih

XXXI. Slika.

Tako je minilo nekaj mesecev. Zima je prišla in približal se je čas razstave slik. Vsako leto je pošiljal Fra Diavolo presojevalni komisiji po nekaj slik, ki so jih pa ti gospodje vedno zavračali v svojem popačenem okusu.

Prezrti umetnik se je silovito jezil, proklinjal in zabavljaj, dajal gospodom v razsodišču najljubeznivejše priimke in prihodnjega meseca marca pa je zopet poizkušal svojo srečo z nič boljimi uspehi. Sicer pa ne smemo pozabiti, da so bile s tako trdovratnostjo zavracane slike brez oporekanja znatno boljše kot cela vrsta drugih srečnejših.

To leto je sklenil Fra Diavolo, da prekosi samega sebe. Je dolgo časa je razmišljal o sliki, ki je v resnici tudi že večkrat pričel, ki se mu pa nikoli ni hotela posrečiti.

Bila je »zapuščena Adrijadna«.

Mlademu umetniku je manjkalo »domi-
šljie, in modeli, ki jih je uporabljal in ka-

src, da mu poroči s vročimi, biser - solzami pot, po kateri ni več vrnitve, pot, ki privede vstrajno delavnega, a neutrudnega borilca junaka Mandiča v tiho in varno pristanišče, kjer »strasti ne buči vihar«. Ta narod, ki ni materialno bogat, pak je pokazal, da mu je srce bogato najplemenitejših čustev: hvalečnosti, spoštovanja in ljubavi; in s temi cvetkami srca obsopal je svojega mrtvega ljubljence. Da, blagopokojni naš Mandič! Narod tvoj je blagoslavljal tvoje požrtvovalno, plemenito delo, pri katerem si okusil polno čašo trpljenja; spominjal se je tvojih nauk in lepih zgledov o vstrajnosti, se divil junaki tvojim borbi, oboževal tvoj trdni in neomajni značaj ter se ogreval ob tvoji plamteči ljubavi do naroda - siromaka. In res: svoj velik duh in čvrste misli, svojo znanost in učenost, svoje delo in trpljenje, svoj trdni značaj in vročo ljubezen, vse zaničevanje in psovanje od strani krutega nam sovraga, vso svojo priznani in priljubljeno skromnost, prijaznost in ponižnost — vse si daroval in vsega se dal na altar sloge in pobratinstva. — Ker je tvoj narod vedel in znal za vse to, te je iskreno čislal in spoštoval, kar je osobito pokazal o priliki praznovanja tvoje 60 letnice.

Takrat ti je narod — med drugim — izrazil svoje čestitke tako - lež

„Ker si rodu bil zvest sin
sred veselja, bolečin,
Naj ti žarko solnce sije,
Naj ti sreča vedno klije!“

In konec te pesmi je izzvenel vz — — „To srce ti vzemi v dar,
Ne zavri je nikar!“

Ravno to srce, tako veliko kakor si bil ti velik v delu, smo prinesli kot venec k tvojemu pogrebu.

In ta narod tvoj in naš, ki si mu bil vedno ljubezniv in skrben oče, vidim v duhu, kako stoji potrt in plakajoč poleg tvoje gomile ob težki uri, ko se vračaš »utrujen trpin« v naročje matere zemlje.

„Od tebe jemlje on slovo,
vsi srca pa mu je hudo;
kaklo hudo, kaklo bridko,
to On tam gori ve samo...“

Se pozni vnucom bo tvoj narod pripovedoval o velikem in dobrotnem srcu moža,

„ki vse je rad prestal
in vse je žrtvoval
za borni narod svoj!“

Nepozabni dobrotnik svojega roda, mili prijatelj bednega trpina hrvatsko - slovenskega, nam vsem predragi Matko Mandič! Ob tej britki in grenki uri solza

„slušaj srca tužni glas“,

ki ti kliče v neizmerni svoji boli: »Zbogom naš dobri, naš nepozabni prijatelj! Za vso vročo ljubav, ki si jo vlijal kot hladilno in blažilo zdravilo v bolna srca teptanih, za pogum in novo moč, ki si niti pri obupajočih, za vse plemenito delo, ki si je z ljubeznijo posvetil v srečo roda - trpina, za vso prijaznost in ljubeznivost, ki si jo skazoval najmanjšemu izmed nas Hrvatov in Slovencev, naj ti doni širom krasne naše domovine glasna in jasna, presrečna in nevenljiva hvala; nemiljuti spomin na tvoje mehko in blago srce, ki pošilja za teboj tja v daljine, daljine in jasne višave prevročno prošnjo:

„Ti med nami ljubav budi,
da zmed nas vsako se trudi
biti tak, kot bil si ti:
rodoljub do konca dni;
delavec, ki se žrtvuje
v srečo naroda deluje;
ki mu ni za lastni „jaz“.“

Ave, neutrudni delavec, veliki dobrotnik in idealni apostelj sloge, pobratinstva in ljubavi — med svojim miljenim rodom!

Gr. Et.

Knez Radko Dimitrijevič.

Evgen Matula, župan mesta Radomyšla, je pripovedoval nekemu časnikiarju sledeče zanimivosti o generalu Radku Dimitrijeviču in njegovi armadi:

Kot župan in lekarnar 20 kilometrov severno-vzhodno od Tarnova oddaljenega mesta Radomyšl poznava vse grozote vojne in z mano vred moja občina. Imeli smo hude čase.

V našem mestu in sicer v moji hiši je stanoval skozi cela dva meseca poveljnik tretje ruske armade, general Radko Dimitrijevič. Kot hišnemu gospodarju generala, čegar ime je posebno sedaj po porazu njegove armade slehernemu znano, so mi znane o njem in njegovi armadi podrobnosti, ki utegnejo zanimati.

Bilo je v začetku meseca novembra. — Prednje ruske čete so že zasedle mesto in prihajale so še vedno nove od izhoda. Od-

terih vsakdanjih oblik ni niti znal idealizirati niti pretizirati, so bili zanj vedno nepremagljive klečeti.

Končno pa je bila vendar premagana ta težava. Po dolgih, neprestanih prošnjah se je dala Pivoine pregovoriti, da mu je sedela za Arijadno. Uboga deklica se je dolgo časa upirala Fra Diavolovim prošnjam, kajti zdela se jej je pravcava protustacija, da bi zloradim očem občinstva izročala natančno in skoraj življenjsko resnično sliko vsega svojega lepega telesa. Mi smo menila, da je imela prav.

Fra Diavolo pa je jo obdelaval toliko časa, da se je končno vdala.

V osrednjem je stala Arijadna popolnoma naga ob skali, ki so jej podnožje oblivali naraščajoči morski valovi, in je žalostnega pogleda strmela za belim jadrnom, ki je izginjalo na obzorju. Leva roka je počivala pod mramornatimi njedri in zdelo se je, da hoče ustavljati burno utripanje srca. Dolgi razpuščeni črni lasje so le še povzdigovali rožičasto sijajno belino njegovega telesa, čigar brezhibne oblike so se čudovito odražale od temnega ozadja. Iz-

tam je prišlo tudi veliko število ruskih avtomobilov, kočij in jezdecev, bil je generalni štab poveljnika Radka Dimitrijevega. Ker sem prejel že poprej od ruske prednje straže ukaz, da moram pripraviti v moji hiši stanovanje za Dimitrijevega, sem ga pričakoval pred hišo in se mu predstavil. General me je sprejel zelo prijazno. Pri tej priliki sem ga zaprosil za varstvo za sebe in za mesto, kateremu so povzročili kozaki marsikatero bridko uro. General mi je nato odgovoril: »Vse to mi je znano, toda vojaka je vojska in s kozaki je težko izhajati, a potrudil se bom, da mesto ne bo trpelo škode«.

General Radko Dimitrijevič je star 60 let, je majhne, močne postave, na obrazu se mu bere priprst, toda zdrav razum. Njegove oči so temne in lasje nekoliko osiveli. Značilno za tega generala je njegova mirna in počasna hoja. Videl ga nisem nikoli hiteti brzih korakov. Njegove besede so mirne, glasno zveneče in dolocene. Tudi je zelo strog, vsled česar ni posebno priljubljen, ker se ga vse boji. Toda vsak ruski častnik se je o generalu vselej izrazil, da je Radko Dimitrijevič izvrsten vojskovodja. V spremstvu armadnega poveljnika so bili še tudi štirje drugi generali, med temi tudi general Kolontaj, poveljnik vojaških železnic v področju tretje ruske armade. Pribočnik Radko Dimitrijevega je bil polkovnik Markiewicz, Poljak, ki pa je le za silo znal poljski. Polkovnik Markiewicz je bil pozneje zadnji poveljnik mesta Tarnov. Njegov brat je bil odvetnik v Krakovem. Načelnik generalnega štaba armade generala Radka Dimitrijevega je bil polkovnik Dobrorolski, strog mož majhne in močne postave. Stanoval je v sosednji hiši. Napram svojemu poveljniku se je vselej vedel zelo strogo po vojaški in tudi general mu je dajal navodila in povelja istotako prav po vojaško v kratkih, jedrnatih stavkih.

Na moje besede, da bi za Avstrijo bilo nemogoče, sprejeti umor prestolonaslednika, ne da bi bilo treba prijeti za meč, je rekel general: »Dobro, tedaj bi se naj vojskovodja Avstrija le samo s Srbijo, ne pa tudi z Rusijo!« Te besede so me osupnile tembolj, ker jih nisem pričakoval iz ust ruškega armadnega poveljnika.

General se je izrazil proti meni kot Poljaku zelo laskavo o mojih rojakih. Rekel je: »Poljska bo povzdignjena v kraljevino in bo uživala dalekosežne prostosti. Zagotavljam, da je car zelo naklonjen Poljakom«.

General je govoril tudi o Ogrih in o Ogrski. Sedel sem nekega večera proti deveti uri za mizo in večerjal, ko je vstopil general v moje stanovanje. Bil je zelo razburjen, kar pa ni bila njegova navada. Rekel mi je: »Ali vam je znano, kaj se je zgodilo, kaj so napravili? Na mesto Tarnov so metali bombe kalibra 42 centimetров. Porušili so kolodvor in realko. Bili so Madžari! Toda pokorili se bodo. Če bom sedaj udaril na Ogrsko, bom prvi dve mesti, kateri bom zavzel, porušil do tal.«

Proti koncu meseca januarja se je preselilo armadno poveljstvo v Jaslo. General Radko Dimitrijevič se je poslovil od mene zelo prijazno, mi nakazal zadostno množino premoaga ter mi dal pismeno zagotovilo, da se to stanovanje ne bo smelo nikomur oddati.

Sedaj je odšla tudi armada generala Dimitrijevega in upam, da so za nas minili časi trdih preskušanj ter da se bo našim hrabrim četam prav kmalu posrečilo izvojevati naši očetnjavi časten mir.«

Razne politične vesti.

Srbski glas o postopanju Italije in entente. Belgrajska „Politika“ objavlja v svoji številki z dne 9. t. m. sledeči zanimiv uvodnik: Italija se je odločila, da prične prodajati svoje simpatije in svoje sodelovanje. Javna dražba je že pričela in klic: »Kdo da več?« je sedaj edini vodilni motiv italijanske politike. V zadnjem času se zdi, da se nagiba Italija bolj na stran tripletentne iz česar je razvidno, da je stavila tripletentna večjo ponudbo. Nastopa Italije torej ni smatrati kot

raz bridke boli, pomešan z nasladnimi spomini je lebdel na njenih nežnih in plemenitih potezah. Ustnice so bile napol odprte za vzdih bojazni in ljubezni. Bila je v resnici Arijadna, ko je videla, prebudivši se po dolgi noči nežnih pogledov in o-mamljajoče nasladnosti, da je zapuščena. Če je bilo Fra Diavola le treba kopirati, vemo, da je napravil res nekaj imenitnega.

Takrat je bil njegov model vreden Fidi-
jevega dleta in Praksitelovega čopica. Slika je bila tedaj res mojstrsko delo. Presojevalna komisija jo je sprejela enoglasno in takoj, ko se je otvorila razstava, je slika pobudila splošno pozornost. Kritika je potrdila sodbo občinstva z najsilnejšo pohvalo in cel teden je bil Fra Diavolo junak dnevnih pogovorov. Med najnavdušenejšimi častilci »zapuščene Arijadne« moramo imenovati nekega mladega in zelo bogatega kavalirja, ki je bil deloma iz resničnega nagnjenja, deloma pa tudi iz ničemurnosti vnet pokrovitelj lepih umetnosti.

(Dolge.)

podpiranje v dosego skupnega cilja, v preustrojitve Evrope v smislu pravice in pravičnosti, ampak samo kot kupcijsko akcijo. Italija hoče napraviti ravno sedaj kupčijo, ker je menila, da je tripletentna že zvršila večji in težavnejši del akcije in je zato riziko za Italijo minimalen. Sicer je res, da Avstrija sedaj ne razpolaga več s prvovrstnim vojaštvom, da bi ga lahko poslala v boj proti Italiji. Kljub temu pa je sigurno, da bo Avstrija v slučaju vojne z Italijo v najslabšem slučaju pokazala energično defenzivno stališče. Radi tega ni izključeno, da bi Italija mesto pomoči, na katero upa tropsporazum, prinesla v vojne uspehe — minus. Iz tega stališča bi bilo dobro, ako bi se vrednosti nastopa Italije v sedanji vojni ne precejnejevali. Sicer pa tudi za tripletentno ne bi bilo ravno laskavo, ako bi bila odvisna od vojne sile, ki prodaja svojo službo za tako visoko ceno. Najzlostnejše pri tem je, da smo mi objekt o katerem se razpravlja. Anglija in Francija, ki se pogajate z Italijo v imenu tripletentne, podeljuate koncesije na račun Srbije in jugoslovanstva. Tripletentna daje Italiji koncesije na račun svojega zaveznika Srbije. Srbija ne zahteva in tudi ne potrebuje od Italije nobene pomoči, najmanj pa je zato, da bi dobila Italija kako jugoslovansko ozemlje. Če je tripletentna navezana na italijansko pomoč, naj plača zato potrebno ceno iz svojega lastnega žepa. Ona ima dovolj ozemelj, s katerimi lahko svobodno razpolaga, ne da bi s tem kršila pravice tretjih. Savojska, Korziška, Malta, Tunis, Alžirija, Mala Azija in Egipt, bi bili čisto dobri kompenzacijski objekti za Italijo. Mi smo popolnoma prepričani, da ta izsiljevalna politika Italije tudi tripletentni ni simpatična in da se bo tripletentna le s težkim srcem odločila za take izsiljene kompenzacije, ravnotako kakor smo prepričani, da se bo to izsiljevanje prejalšile bridko maščevalo nad Italijo samo. Toda vsekakor je pravilno in ceno, da daje kompenzacije oni, ki je prepričan o njih potrebi. Mi ne potrebujemo Italije in nočemo zato za njeno pomoč žrtvovati ničesar.

Vsak poizkus, da bi se to dejstvo izpremenilo s silo, bi lahko dovedel do novih zapletljajev in konfliktov, katerih dalekosežnosti ni mogoče uvideti naprej. To naj si tripletentna in Italija dobro zapomnita.

Štirje nadaljni Asquithovi sorodniki ranjeni. Kakor je Raymond Asquith, najstarejši sin angleškega ministrskega predsednika, v nekem pismu na liberálni angleški klub naznanil, so bili v istem tednu, ko je padel eden njegovih bratrancev v Flandriji, ranjeni tudi njegov brat, dva druga bratranca in en svak. Pismo zaključuje s sledečimi vrstami: mi se sedaj vadimo v spretnosti, da se bomo zamogli bojovati čim uspešneje.

Politika socialne demokracije začasa vojne. Nemška socialna demokratska stranka v Avstriji je imela dne 16. t. m. na Dunaju svojo »državno konferenco«, na kateri so razpravljali o vprašanjih in nalogah, ki jih je vojna stavila stranki. Razum državnega in deželnega zastopstva stranke, so bili navzoči tudi socialnodemokratski poslanci in uredniki strankinih glasil. Poročal je dr. V. Adler in se o njegovem referatu razvila živahna razprava, ki se je zaključila s sprejetjem nastopnih resolucij: Državna konferenca vidi v težki vnani krizi države toliko splošni učinek imperijalistične politike širjenja in oboroževanja ter agrarskih tendenc zapiranja, kakor tudi posledico nebrzdane in brezodgovorne hujkanja ljudstev po narodnem sovizmu. Ta kriza je postavila vse narode Avstro-Ogrske v stanje silobrana, v nasilni položaj, da brani gospodarsko, pravno in kulturno podlago zapadnih držav proti prisvojevalni pohlepnosti carizma. Potreba skupne obrambe politika za trenutek politično mirovno delo v ozadje. Državna konferenca pa proglašala že danes kot potrebno, da se po zvršetku te vojne in po priboritvi vroče zaželenega mira za vso Evropo zopet začne notranji u s t a v n o delovanje v Avstro-Ogrski v smislu demokracije in narodne avtonomije, s čimer edino se premaga opustošajoči narodni sovizem, se zavrne povratek vojnega ogroževanja in se otvori pot za socialno zakonodajo in kulturno obnovo. V tej usodepolni uri odločitve izjavlja državna konferenca v smislu sklepov, ki so jih zastopniki nemške, avstrijske in ogrske socialne demokracije stvorili na dunajskem sestanku dne 13. aprila, odločno voljo za mir avstrijskega proletarijata. V teh resolucijah se dosledno zavrača narodni sovizem, dočim Pernstorfer, ki je med voditelji iste nemške socialne demokracije v Avstriji, označa narodni čut — glej predvčerašnjo „Edinost“ — kot neodklonljivo elementarno silo. Vprašanje je sedaj tu, do kje seza plemeniti, zvišeni in etično upravičeni nacionalizem in kje se začneja narodni sovizem, ki zastruplja življenje med narodi. Konkretneje določitve te meje nam doslej ni dala praktična politika socialne demokracije. Pojme nacionalizma in narodnega sovizma je naša socialna demokracija doslej poljubno raztezala, da je čisto s krikom o narodnem sovizmu odklanjala marsikatero našo najupravičenejšo in najskromnejšo narodno-kulturno težnjo in zahtevo. V tem pogledu je manjkalo doslej pri naši socialni demokra-

ciji jasnosti in morda tudi — iskrenosti. Nikdar ne bomo zahtevali od nje, naj se zavzemlje za kako šovenistično zahtevo z naše strani, vedno pa bomo slovenski socialni demokraciji pisali v dolžnost, da v smislu Pernstorferjevih naziranj o nacionalizmu podpira prizadevanja za ustvarjanje pogojev za naš narodni napredek in naš kulturni razvoj na narodni podlagi — našemu narodu na korist in nikomur na škodo.

Črtani vitezi reda hlačne podveze. Angleški kralj je, kakor se poroča, cesarja Franca Jožeta, cesarja Vilijema, princa Henrika pruskega, kralja vitemberškega, vojvodo Cumberlandskega, velikega vojvodo hesenskega in vojvodo Koburk-Gotha črtal iz liste vitezov reda hlačne podveze. Ob tej priliki spominja „Daily Chronicle“ na zadnji slučaj odvzetja imetiteljstva tega najvišjega angleškega reda, ki ga imetitelj iz proste volje nikdar ne more izgubiti. Leta 1621. je bil sir Francis Michell izključen iz reda. Njegove o-
strove so mu bile odvzete, pas razrezan, meč pa so heroldi v Westminster Hallu zlomili nad njegovo glavo. To je bil zadnji slučaj izključenja kakega viteza reda hlačne podveze. Če v septembru preteklega leta so nastali v angleških cerkvenih krogih pomisleki, ker se je v kapeli reda hlačne podveze v Windsoru miloilo tudi za avstrijskega in nemškega cesarja in za več v vojni se nahajajočih nemških princ-
ceve. Takrat se je predlagalo, da naj se grbi teh sovražnikov odstranijo iz kapele in črtajo njihova imena iz redovne liste. Ker pa določa redovna ustava črtanje onih članov, ki so zakrivali kako izdajo nad kraljem Anglije, je redovni kapitelj odločil, da je nemogoče izključiti sovražne vladarje in prince od molitve. Red modre hlačne podveze, tudi red svetega Jurija angleškega imenovan, je bil ustanovljen leta 1350. od kralja Edvarda III. Prvotna ustava reda se je tekom časa izpremenila le neznatno. Po statutu z leta 1805., zamorejo dobiti red le vladarji in Angleži vsjega plemstva. Število članov je, vstevši angleškega kralja, določeno na 26, pri čemer pa niso uračunjeni principi angleške kraljeve hiše in zunanji vitezi.

Domuče vesti.

„EDINOST“ jutri, ponedeljek, ne izide. V torek izide redno ob 5 zjutraj.

Šolski pouk na tržaških šolah. Po sprejetih informacijah moremo poročati, da je njegova ekselencija gospod namestnik ukrenil, da se bo redni šolski pouk nadaljeval brez razlike na vseli šolah v mestu vse do konca šolskega leta. Ni izključeno, da bi se moglo šolsko poslovanje raztegniti tudi preko velikih počitnic.

Državni kolodvor c. kr. državnega železniškega ravnanstva v Trstu naznanja, da danes in jutri posebni vlaki Trst-Divača, ki so bili sicer običajni, ne bodo vozili. To sta onadva vlaka, ki sta odhajala iz Trsta ob 220. oz. prihajala v Trst ob 945.

Popravek. Glede v včerašniji jutranji številki objavljene note avstrijske vlade Italiji smo naprošeni, da konstatiramo, da bi se moral stavek: Z mučnim presečenjem jemlje c. kr. vlada na znanje sklep italijanske vlade, ... glasiiti pravilno: Z mučnim presečenjem je dobila c. kr. vlada obvestilo o sklepu....

Do usmiljenih src se obrača Marija Vučenk, bivajoča pri Sv. Mariji Magdaleni št. 396, ker se nahaja v obupnem položaju. Mož je že od Božiča v bolnišnici. Nevdružljivo bolan pričakuje smrti. Žena je brez vsacega sredstva in tudi dela ne more dobiti, da bi dala košček kruha petorici svojih malih otročičev. (Najstarejšemu je deset let).

Odklikovan slovenski nadporočnik. Komaj 23letni nadporočnik Feliks Herzeg, član tržaške slovenske rodbine, je bil na severnem bojišču. Potem je obel na koleri; po ozdravljenju je bil zapei 3 mesece v Karpatih, na kar je ponovno zbol in so ga zdravili v bolnišnici v Ljubljani. Za svoje hrabro vedenje je dobil — glej „Wiener Zeitung“ od 20. t. m. — Signum laudis. Častitamo odklikovancu in njegovi družini.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so v času od 5. aprila do 21. maja 1915 darovali: 150 K: Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; 2354 K: ostanek volila g. Jakoba Puki; po 20 K: Saleška posojilnica in štedilnica v Velenji (darilo ravnatelja dr. Jakoba Pirnat) in Posojilnica v Konjicah; po 10 K: dr. Omar Krajec, mestni fizik v Ljubljani, Jos. Stritar, gimn. prof. v p. v Aspagu in Anton Delles, predsednik pom. oblasti v Trstu; po 5 K: dr. Ivan Tomazič, kn. šk. tajnik v Mariboru in Matija Marincik, notar v Trzinu; 2 K: dr. Ujčić, dvorni kaplan na Dunaju; 110 K: Fran Berlec v Kandiji. Vsega 256 K 64 h. Društveni odbor se vsem darovalcem najtopleje zahvaluje. Prvi b'agajnik: dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju, I Bräunerstrasse 10.

(Dolge na IV. strani).

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani sin, oziroma brat

ANTON LENČEK

enoletni prostovoljec tehnik
v 22 letu starosti, po dolgi in mučni bolezni 21. t. m. ob 6.45 zv. mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se bo vršil danes ob 11 predpoludne iz mestne bolnišnice k Sv. Antonu novemu in odtod na vojaško pokopališče.

TRST, 23. maja 1915.

Anton Lenček, oče.
Viktor Lenček, brat.

Tereza Lenček, mati.
Tereza Lenček, sestra.

Someščani!

Sredi zmagalnega teka naše slavne armade se obrača država do Vas.

V tem najresnejšem času moramo napeti vse moči za blagor domovine.

Treba je sovražnike streti in vzdržati do zmage.

Ne samo vojaško ampak tudi finančno! Skažite se vredne tega velikega trenutka!

Podpisujte vojno posojilo!

Kdor ljubi domovino, mora podpisati kolikor more! Od vsakega posameznika je odvisno.

Kakor se ne utrudi vojak na bojnem polju in vzdržuje do zadnje kaplje krvi, tako ne smejo tudi doma-ostali opešati v podpiranju države z vsemi svojimi močmi, kajti tako zahteva velikanski boj.

Kdor podpiše, ta skrbi za dobrobit bratov na bojišču in skrajša vojno. — Ne bodite malosrčni in boječi, ne skrivajte in zakopavajte denarja!

Premoženje posameznika je odvisno od srečnega izida vojne, ta pa od naše denarstvene moči.

Skupno z našimi izvrstnimi zavezniki smo podali vsemu svetu dokaz nepremagljive hrabrosti.

Sovražniki se tresejo, Vi pa imejte popolno zaupanje!

Podpisujte vojno posojilo!

Silnice iz vojne.

Kako dolgo trajajo vojne ladje. Vojne ladje so prav tako, kakor vojaki, v začetku aktivne, potem pridejo v rezervno in končno jih uporabljajo samo še za obrambo obrežja. Kako je dolga aktivna služba na doba pri ladjah, o tem so nazori zelo različni. Za nemške linske ladje in križarke je določeno z zakonom iz leta 1900, in novele iz leta 1908, službena doba 20 let. Druge pomorske velesile niso smatrale za potrebno, da bi določevale z zakonom, kako dolgo morajo biti njihove vojne ladje v službi, in se ravno po načelu, da je za vsako ladjo, ki je postala nepotrebna, treba zgraditi nadomestek. Posebno Angliška in Zedinjene države nadomestujejo vsako nemoderno ladjo brez oziroma na nje starost ali stroške z vojno ladjo. Torpedovk se potrebuje več in izražajo se tudi hitreje, kot velike bojne ladje. Po dosedanjih izkušnjah je povprečna njihova starost največ 16 let. Trgovinski parniki redkokoli preživijo 30 let. Zelo stare vojne ladje se smatrajo kot nekaj muzealnega predmeta, katerega hodijo ljudje ogledavat. Na Nemškem je taka najstarejša ladja »Kralj Viljem«, ki je vse doslej v službi, sedva samo kot šolska ladja, in bo v kratkem slavila svojo 50letnico. Prav toliko stari, če ne še starejši, ste naši bojni ladi »Bellona« in »Custozza«, ki ste se pod drugimi imeni borili leta 1866. pri Visu. Na Angliškem skrbno čuvajo kot starino gorostasno ladjo admirala Nelsona »Viktory«. Najstarejša ladja sploh je »Success«, ki je bila splyljena leta 1870., torej pred 125 leti. Zgradili so jo v Indiji iz najboljšega lesa in je izpočetka imela varovati angleško trgovino v Indijskem oceanu. Pozneje je postala letniška ladja in so jo uporabljali za prevoz zločincev z Angliškega v Avstralijo. Kljub temu, da je ladja tako stara, je vendar še porabna za plovbo, kajti odpravili so jo na razstavo v San Francisku, kjer jo razstavljala Angliška kot znamenitost. Da se je ta ladja ohranila tako dolgo, je vzrok samo dobro gradivo, ki se upira gnolobi.

Darovi.

Slovenska Citalnica v Trstu daruje v počestitev spomina pok. g. prof. Matka Mandiča moški podružnici CMC K 25.—. Denar brani uprava.

Vesti iz Gorishe.

Iz Renč. Renčani se tem pot m najtopleje zahvaljujejo g. F. Mozetiču, stavbeniku v Gorici, za darovani krov, ki ga je daroval jasnim vojnikom, potrjenim možem iz Renč. Poročilo se je v Gorici odvetniški kandidat g. dr. Iv. Česnik z gđ. Ivanko Derencin. Vse najbolje!

Goriški deželni odbor na Dunaju? V javnosti je prišla vest, da se misli goriški deželni odbor, v slučaju nučne potrebe prenesti, preseliti na Dunaj. Vest je bila povsod sprejeta s komentarjem.

Nadvojvoda Ludovik Salvator je bival v Gorici skoro že eno leto. Pred par dnevi je zapustil Gorico, ki se mu je bila jako priljubila.

Se ena procesija na Sveto goro. Priredili jo dne 30. maja slovenski oddelek goriške skupine tretjega reda. Procesija se priredi z ozirom na sedanjo vojno.

Birma v Gorici se bo delila kakor navadno na binkoštno nedeljo, binkoštni ponedeljek in potem ves teden; zakramente svete birme se bo podeljevalo v nedeljo in ponedeljek v stolni cerkvi po pontifikalni maši, v nedeljo ob 5. uri popoldne v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, v ponedeljek popoldne v kapeli nadškofijske palače in istotam potem ves teden zjutraj ob 7. uri. Zahteva se od vseh biter in birmank, da so decentno običene.

Dva italijanska dezertarja so pripeljali včeraj v Gorico. Baje je bil še eden, pa se je ustrelil.

Skoro vsi italijanski podaniki v Gorici so odšli v zadnjem času v svojo domovino.

Kilo kruha stane 2 kroni. Nekdo v Gorici je stal pri peku kupljeni hlebec kruha za 12 vinarjev, imel je 6 dkg; pride torej na kilo 2 kroni.

Visoka starost. V Sempasu so pokopali Jakoba Batiča, v občini najstarejšega moža, rojen je bil leta 1819. Kot vojak je videl mnogo evropskih dežel.

Vojnoinformacijski urad v Gorici izkazuje: V ruskem ujetništvu so: Rudolf Humar, Škarabot Fran, Gvidon Basilič (?), Henrik Jeročin (?), Anton Blažič, 27 let star, 97. polka, Maksimilijan Prinčič, 27. polka, star 32 let, vsi iz Gorice, Avgust Podgornik iz Gorice, 26 let star, vjet v Karpatih, se nahaja v Omsku.

Črešnje poceni. V četrtke zjutraj so prodajali v Gorici črešnje za par vinarjev, kolikor jih je kdo hotel. Neki voz s črešnjami se je ustavil na Travniku poleg znamenja sv. Ignacija. Gospodinjje so oblegale voz in kmetska je delila črešnje v torbice, tej za 30, oni za 40 vinarjev. Kakor se je je zdelo, samo da je prodaja. Prišel je redar, da bi odstranil voz s ceste, ker tam ni prostor za vozove; da se je to lažje zgodilo, je lepo pametno pomagal polniti vrečke in metati črešnje v torbice; prodano je bilo in ovira na cesti je bila odpravljena.

Dve trupli v vodnjaku. Karel Prinčič v Gor. Cerovem je sel zajet vodo iz vodnjaka, privlekel pa je iz vodnjaka truplo svoje sestre in pet mesečnega otroka. Poleg vodnjaka je bilo par starih čevljev utopljene sestre. Na truplih ni bilo nikakih znamenj kakega nasilstva. Prinčič je kot nor letal okoli po vasi in dolgo je trajalo, predno se je pomiril. Kako se je dogodilo ta slučaj še ni pojasnjeno.

Hranilne vloge
sprejema od vsakega tudi če ni ud zadrugo, in jih obre-
4 1/2 % večje zneske po do-
stuje po
otvarja čekovne račune z doernim obrestovanjem.
Rentni davek plačuje zadruga sama.
Vlaga se lahko po eno krono.
Poštno-hranilnični račun 75.679. TELEFON 16-04.

Delniški kapital in rezervni
zakladi K 27.000.000.— Tel. 96-90, 19-95

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC
Via Ponterosso št. 5 - Podružnica v Trstu - Via Nuova št. 15
se peča z vsemi bančnimi posli, posebno nakupom in prodajo tujih valut.
Nove vloge na knjižice in blaginjske nakaznice obrestuje po
4 1/2 % so i te, neglede na določila obstoječega.
moratorija, vlagateljem vedno na razpolago.
Rentni davek plača banka iz lastnega. - Plačilne naloge na via mesta
monarhije izvršuje promptno in z najmanjšimi stroški.

MALI OGLASI
za iznajmo po 4 stot. besedo.
Mestno tiskano besede se račun-
majo enkrat več. — Najmanjša
: poist. kina znaša 40 stotinki. :

Odhajajoč
za vojakom se zahvaljujem in po-
zdravim moje cenjene goste, pri-
jatelje in znance. A. Dekleva, buffet, Via Molin
pocoło.

Vajenec
se išče za trgovino jestvin — Ulica
Bevedere 19, Znidarski.

Dobro
pasterizirano izborno mleko in korje
mleko za bolane na plučah priporoča
mlekarna »Adria« via Industria 8.

Brinjevec
najfinije vrste, po-olno priporočljiv
proti kužnim boleznim, se dobi pri
Gabrijelu Lizen, Zapuže, posta Boganje pri Lescab
Kranjsko. Za pristnost se jamči. Cene zmerne, 2509

Kupujem
žaklje (vrebe) vsake vrste. — Ulica
Solitario 21, Jakob Margon.

Številne družinske peči
za pečenje
K 7-20, medena obešala za zavese K 350, prodaja
CESCA, Trst, ul. Caserma št. 14.

Pertot, urar,
ulica Stadion št. 26 II

Proda
se 100 kg modre galice po K 280 sku-
pal; na drobno K 3. Ulica Geppa št. 18
»Pri Francu«.

Ženska
za bina dela se išče za predpoldne in
popoldne Naslov: Via Galileo Galilei
št. 5, IV. nad.

Kdor ima »Edinost« od 1. no-
vembra 1911
naj jo prinese lns. odd. Edinosti proti
primerni nagradi.

Josipina Vatovec
Rafael Kosovel
poročena.
Sv. Ivan-Trst, 23. maja 1915.

Fratelli Rauber
Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. - Specijaliteta
potrebščin za sedlarje.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ulica G. Rossini št. 12,
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

IGNAZIO POTOCNIG TRST
ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Beccherie
Velika zaloga oblek za moške in dečke. Specijaliteta: suknje, alpagas, modre
in črne. Otroške obleke od K 3 naprej. Modre in rumene delavske obleke.
Spodnje srajce in srajce vseh vrst. Velika zaloga blaga na meter ali obleke po
meri, ki se izvršujejo najelegantneje in najsolidneje po najprimernejših cenah.
Izbera blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Veliki trgovec
za špecerijo ali mešano blago, ali apo-
tekar, dobi s 1. oktobrom t. l. v najem
dobro urejen velik trgovski prostor s
skladišči v Celju. Prevzame tudi lahko
vse v trgovini nahajajoče se štelaze za
špecerijo in dobi tudi v hiši večje stan-
ovanje. Hiša se tudi prodaja. - Naslov
pove Inscr. odd. Edinosti pod št. 2194.

V Celju
na štajerskem se dobi takoj v najem prazni
prostor za malo trgovino na glavnem
prostoru v zvezi s stanovanjsko sobo in kuhinjo.
Ako se pa večje stanovanje želi, se tudi dobi.
Naslov pove lns. odd. Edinosti pod št. 2193.

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

D^N KORSANO
Specijalist za silistitne in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I.
(Palazzo Diana)
Za cerkvijo Sv. Antona novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop.
Zenske od 5 do 6 popoldne.

Zeleznoto Kina-vino Serravallo
za bolehe in rekonvalescente.
Provozroča voljo do jedi, utrjuje
želodec in ojačuje tudi organizem
Priporočeno od najsloveh zdravnikov v vseh slučajih,
kadar se je treba po boleznih ojačiti. — Odlikovano z 22
kolajnam na raznih razstavah in z nad 6000 zdravniškimi
IZBORNI OKUS. spričevali. IZBORNI OKUS.
Lekarna Serravallo - Trst.

Posojila
daje na osebni kredit in na zastave
proti plačilu po dogovoru.
Uradne ure: vsak dan od 9 do 12
popoldne in od 3 do 5 popoldne.
Priporoča male hranilne škrinjice, ki
so posebno primerne za družine.

PRIPOROČLJIVE TVRDKÉ

Fotografi.
Najljubši spomini so artistične fotografije na
kristalu, porcelanu itd. za priveske,
nagrobne kamne in slino. — Zastopnik velikega
podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je
GIOVANNI PELIZZARI, urar, Trst, ulica Nuova
št. 41 (palača Salem). 1495

Fotograf A. Jerkič Trst, Via delle Poste
10, Gorica: Gosposka
ulica št. 7. Izvršuje vsa fotografska dela. (2436)

Gostilne.
Obrtniško društvo v Barkovljah
(blizu cerkve) toči izborna vina in postreže s fino
kuhinja. Dreherjevo pivo. — Prostorna dvorana.
Senčnat vrt. Kroglišče. Cene zmerne. 2330

Mizarji.
Anton Barucca mizararska delavnica za vsako-
vrstno delo. Trst ulica S.
Francesco d'Assisi 2, dvorišče. 2095

Prodajalne jestvin.
Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso
Trgovina jestvin in kolonjal-
nega blaga, specijaliteta: pristno čajno maslo
kranjske klobase in ilirske testenine. — Za ob-
len obisk se priporoča vdani Ivan Bidovec,
vodja. 500

Papir.
Velika zaloga papirja za ovitke, papirna-
tih vreče, prodaja
po zmernih cenah na drobno in debelo trgata
GASTONE DOLLINAR, Via dei Gelsi šte. 16
»ex Marangoni«. Telefon št. 27-81. (1812)

Šivitje.
Slovenska šivilja A. RIEGER TRST, Piazza
della Borsa št. 3, vrata 9. — Damska krojačnica.
Izdela vsakovrstne obleke poangleškim in fran-
coskem kroju, plesne obleke za poroke, bluze za
gledišče itd. Cene zmerne.

Žganjarne.
Stara grška žganjarna odlikovana z zlato
Via Cavana 5. Bogat izbor likerjev; grški in fran-
coski konjak, kranjski brinjevec, kranjski slivovec
in briski tropinovec in rum. Cene nizke. Izber
grenčice. — Slaščice in prepelični. Grški mastici
iz Šija. Filijalka na vogalu Verdievega trga ne
ulice dell'Orologio. — So priporoča Andrej
Antonopulo. 430

Razni.
Skladišče vrat, oken, stopnic v ul. Piccardi
št. 18 je premeščenov ul. Pasquale
Revoltella št. 478. 641

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne,
kavarne, mlekarnice in drugi obrtni
obrti. h-8, vile itd. Pojasniti dajo Kolaršič, ka-
varna Corso od 9-11. 3-6 telefon št. 823 41

Čistilo za čevlje parkete in kovine. —
Gazzuli & Comp. Via
Carpison 2. Telefon 13-08. Odlikovana tržaška to-
varna. 2114

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in bisero, vezanih
z medeno žico, iz umetnih cvetic s-
trakovi in napis. Silke na porcelanastih
ploščah za grobne spomenike itd. itd.
Najnižje konkurenčne cene.

Edina primoraka tovarna
dvokoles »TRIBUNA«
Gorica, Tržaška ul. 25
prej pivovarna Opatija
Zaloga dvokoles. Iznajni
in kmetijskih strojev, gra-
motnov, orkestron. itd.
F. BATJEL
orica, Stolna ul. 2-4
Plačuje se na obroke
Centi franko.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
registrovana zadruga z omejenim poročtvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST
(v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.
POSJILJA DAJE
za vknjižbo 5 1/2 %, na menice po 6 %
na zastave in amortizacije za daljšo dobo po dogovoru.
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.
HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4 1/2 %
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zadruga sama. - Vlaga se lahko po eno krono. - ODDAJA
DOMAČE NARAVILNIKE (HRANILNE PUSICE).

Izvrstno pizensko pivo toči „Hotel Balkan“ v Trstu še za navadne cene. Poskusite in bodite zadovoljni.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lastno poslopje)
KUPUJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna
pisma, priporočila, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago
ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzjavi: JADRANSKA.
URADNE URE: od 9 do 12¹/₂, pop. in od 2¹/₂, do 5 pop.
ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.
Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni
izgubi, revizija zvebanja srečk itd. brezplačno.
STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI
Krediti proti dokumentom ukrcanja.
BORZNA NAROČILA. INKASO.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
ESKOMPT MENIC